

ACTES INÈDITES DE LA UNIVERSITAT DE LA VILA I TERME DE SABADELL. 1412-1450

Les institucions d'arxiu tenen com a funcions principals la conservació, el tractament i la difusió del patrimoni documental que es troba sota la seva responsabilitat. Al llarg dels anys, una de les activitats importants que han dut a terme els arxius municipals i els seus arxivers pel que fa a la conservació i la difusió d'aquest patrimoni ha estat la còpia i la publicació dels documents considerats fonamentals per a la institució que els havia generat. Ja a final de segle XIX, l'Ajuntament de Barcelona emprengué la publicació del *Manual de Novells Ardots o Dietari de l'Antic Consell Barceloní*, publicació que s'allargà durant vuitanta-dos anys.¹ A partir de 1990, institucions com la Fundació

Noguera encetaren una importantíssima tasca mitjançant la creació de col·leccions especialitzades en la publicació íntegra de llibres de privilegis, diplomataris i altres textos.² En el cas de Sabadell, hi ha hagut múltiples mostres d'aquest interès per conservar els documents essencials de la institució municipal. L'any 1948, la FBC publicà la transcripció del *Primer Llibre d'Acords del Consell de la Vila de Sabadell (1449-1472)*³ amb la intenció de posar-lo a les mans dels ciutadans. El seguiren la publicació de l'obra d'Ernest Mateu, en dos volums, de les *Ordinacions de la Universitat de la Vila i Terme de Sabadell, (S. XVI i S. XVII) (I)*. Aquests volums recollien la transcripció, tot i que

¹ Ayuntamiento de Barcelona. Instituto Municipal de Historia. *Manual de Novells Ardots vulgarment apellat Dietari del Antich Consell Barceloní*. Aquesta publicació, encetada per Francesc Carreras i Candi està constituïda per 28 volums publicats entre 1892 i 1975.

² Destaquen, en aquest sentit: la col·lecció "Llibres de Privilegis", dels quals s'han publicat el de Cervera (1182-1456), a càrrec de Max Turull i Rubinat, Montserrat Garra-bou i Peres, Josep Hernando i Delgado i Josep M. Llobet i Portella; el de Vilafranca, en dos volums, a càrrec de J. Vallès, J. Vidal, M.C. Coll i J.M. Bosch; el d'Olot (1315-1702), a càrrec d'Antoni Mayans i Plujà i Xavier Puigvert i Gurt; el de Manresa (1218-1902), a càrrec de Marc Torras i Serra; i el de

Tàrraga (1058-1473), a càrrec de Gener Gonzalvo i Bou, Josep Hernando i Delgado, Max Turull i Rubinat i altres (1997). La col·lecció de diplomataris la constitueixen de moment 13 volums, que no desglossem aquí. I finalment la col·lecció "Acta Notariorum Cataloniae" que recull la transcripció dels protocols notariais més antics del país. La Fundació Noguera desplega una importantíssima activitat, també, en la publicació d'inventaris, estudis i altres textos i documents.

³ FUNDACIÓ BOSCH I CARDELLACH, *Primer Llibre d'Acords del Consell de la Vila de Sabadell, 1449-1472*. Publicacions de la FBC. Sabadell, 1948, 95 p.

no íntegra, dels acords municipals presos en aquestes dates, i eren continuació de l'obra encetada el 1948. La II part del segle XVII no arribà a veure la llum, tot i que l'Arxiu Històric de Sabadell conserva la transcripció manuscrita feta pel mateix autor. La intenció de continuar aquesta línia de publicacions era, doncs, innegable, i potser algun dia caldrà reprendre-la. Finalment, caldria citar la transcripció de M. Jesús Espuny⁴ del *Llibre de Privilegis* de 1605, que recull els drets més importants atorgats a la vila entre el segle XIV i principi del XVII.

El que ens ocupa en aquest article és l'edició de l'any 1948 del *Primer Llibre d'Acords del Consell de la Vila de Sabadell, 1449-1472*. Al pròleg de l'edició, a cura d'Ernest Mateu, Pere Roca i Garriga i Pere Valls, es fa una descripció de l'original en què s'atribueix la foliació factícia⁵ que s'hi observa, i que comença al f. [12], a Miquel Carreras i Costajussà. Tal foliació s'hauria produït com a continuació d'onze folis solts que hi havia al davant del llibre i que en el moment de la transcripció dits autors no havien pogut localitzar. El fet que l'original estigués format per un sol quadern relligat feia creure als autors que en mancarien també onze més al darrere. Al mateix temps, trobaven a faltar un full, com a mínim, entre els f. [12] i [13],⁶ amb les mancances corresponents al darrere, entre els f. [40] i [41].

L'any 1993, durant el procés de reinventariat del fons notarial, Lluïsa Cases i Loscos va identificar 10 fulls solts d'Acords de la Universitat de Sabadell. Un estudi minuciós d'aquests permet d'identificar-ne tres com aquells que els autors de la transcripció trobaven a faltar entre els folis [12] i [13]. Els tres identificadors són la continuïtat en la grafia del notari Joan Moles i el fet que els textos

i les dates completen els acords que fins ara restaven fragmentats. Suposant que aquests fulls haguessin passat anteriorment per les mans de Miquel Carreras, això no se li hauria escapat, rigorós com era en els seus treballs. I això ens fa dubtar de l'autoria de la dita foliació.

En qualsevol cas, queda clar que el primer volum d'*Actes de la Universitat de la Vila i Terme de Sabadell* de què disposem està mal foliat. Els 10 fulls estudiats, s'hi relacionen així:

– Tres, com diem, permeten reconstruir els acords incomplets d'entre octubre de 1449 i setembre de 1450 que els autors de la transcripció trobaven a faltar enmig del text.

– Altres cinc són, efectivament, part fragmentària d'actes anteriors, 2 f. de 1445, 2 f. de juny de 1449 i 1 f. de principis de setembre del mateix any.

– Finalment, hi ha dos f. de 1412 i 1414, que potser no formaven part d'aquest volum (per la cronologia tan allunyada), i que constitueixen, doncs, les Actes més antigues de què tenim notícia.

– Si aquests foren els fulls que tingué a l'abast l'autor de la numeració factícia, en mancaria encara un altre per fer els onze, que ara per ara hem de donar per desaparegut.

Aquests fulls havien restat esbarriats durant més de 50 anys i, pel que mostren els senyals de deteriorament, havien estat junts i en força males condicions de conservació.

És justament per l'interès que suposa de cara a l'estudi de l'organització municipal i pel seu precari estat de conservació que a continuació us presentem, per ordre cronològic, la transcripció⁷ dels

⁴ M. JESÚS ESPUNY I TOMÀS, *Llibre de Privilegis de la Universitat de la Vila i Terme de Sabadell*. Publicacions de la Fundació Bosch i Cardellach, 1988.

⁵ Vol dir que no és contemporània a l'elaboració del document, sinó que és afegida artificialment, a posteriori.

⁶ *Op. cit.*, p. 10-11.

⁷ Els criteris de transcripció, inèdits, són els elaborats per Laureà Pagarolas i Sabaté, Josep Fernández i Trabal i Lluïsa Cases i Loscos el 1988 per a la transcripció dels *Diataris de la Diputació del General de Catalunya (1441-1714)*,

collecció en curs de publicació. Agraïxo a la mateixa Lluïsa Cases la correcció del text, així com les nombroses observacions que han enriquit substancialment l'enfocament d'aquest article. El meu agraïment, també, a Joan Soler, que ha traduït els textos en llatí al català (en annex), i a tots els membres del Consell de Redacció d'*Arraona*, que m'han fet molts suggeriments per enriquir-lo, suggeriments als quals no he pogut respondre completament atès el temps limitat de què disposava per a la presentació d'aquest treball.

acords continguts en aquests deu fulls, d'entre 1412 i 1450.

JOAN COMASÒLIVAS I FONT

//[f. 1r]// Die veneris,⁸ XII^a augusti anno Domini M^o CCCC^o XII°.

Venerabilis Petrus Martina, ville Sabadelli, et dominus officiorum sagonie, carcerarie et curritorie et banderie ac aliorum officiorum dicte ville, ex una parte, et Johannes⁹ Solerii et Bartholomeus March, jurati et proceres hoc anno dicte ville, de¹⁰ voluntate Generalis Consilii dicte ville, ex altera. Attendentes inter ipsas partes esse questio sive debat super quodam jus dicte curritorie, scilicet, quod dictus Petrus Martina allegat quod debet habere a dicta villa et ab aliis quibusvis personis ementibus et vendentibus, tam¹¹ de impositionibus quam de aliis quibusvis juribus, quatuor denarios pro libra pro de curritoriis. Et proceres dicte ville asserentes et dicentes quod loquendo cum honore dictus Petrus Martina non debet habere a dicta villa de dictis impositionibus et juribus nisi quinquaginta solidos et isto modo ipse venerabilis Petrus Martina et antecessores sui consueverunt recipere seu componere¹² cum dicta villa, et non in plus. Attendentes etiam¹³ dicte partes convenisse inter¹⁴ eos mittere dictam questionem in compromissum. Idcirco nos, dicte partes, gratis et ex certa sciencia compromitti[m]us in vos, venerabilem Antichum Marquet aut¹⁵ Johannem Marquet, filium suum, in defectu ipsius, et Petrum Comdals, dicte ville tamquam in arbitros et arbitratores ac amicabiles compositores inter nos comuniter electos super omnibus et singulis questionibus, petitionibus et demandis quas una pars contra alteram partem nostram facere possit vel movere usque in hodiernam diem, racione¹⁶ dicte curritorie, tamen de qua est

dicta questio inter nos et inter vos et non al[ios]¹⁷ est. Convenimus et promit[imus], ut¹⁸ superius jamdictum est, quod comparebimus coram vobis, dictis arbitris et arbitratoribus, diebus et o[ris] per vos nobis assignatis, feriatis et non feriatis, et quod possitis p[...][parte] contumacem, possitis etiam dicere et pronunciare in predictis [...] jure servato et non servato. Convenimus etiam et promittimus quod stab[ilimus] [super] predictis dicta et pronunciacioni vestre. Et pro hiis et cetera. Et hoc sub [pena] quinquaginta librarum Barchinona de qua pena tociens comittat[...] medietas adquiratur parti obedienti et altera medietas ve[...] Curie Sabadelli. Et prefingimus vobis terminum in quo presens negocium per vos terminetur huic¹⁹ ad festum sancti²⁰ Michaelis, mensis septembris proxime venturum. Et quod possitis prorogare semel tamen²¹ ad eorum cognicionem. Et si forte non poteritis concordare in dicto negocio per vos determinando, ponimus vobis in tercium honorabilem Galcerandum de Gualbis, consiliarium Barchinona, qui cum vobis²² concordantes aut uno vestrum vel sine vobis²³ discordate per se ipsum possit decernere dictum negocium et cetera. Et jurarunt et cetera.

Testes Jacobus²⁴ Canalies, Jacobus Ses Tries et Bartholomeus Ferrarii, sartor, ville Sabadelli

//[f. 1v]// Die jovis XXII^a die februarii anno Domini M^o CCCC^o XIII°.²⁵

Guillelmus de Ulmo, Bernardus Canut et Bartholomeus Prat, jurati ville Sabadelli, ex una parte, et venerabilis Petrus Martina, dicte ville, ex altera, firmarunt compromissum in venerabilem Antichum Marquet, pro parte dicti venerabilis Petri Martina, et in Bartholomeum Prats,²⁶ dicte ville, qui²⁷ fuit electus per dictum honorabilem procuratorem loco dicti Petri Sibiula de voluntate parcium pro parte

⁸ veneris, XII augusti interlineat, damunt de jovis XXIII die junii, ratllat.

⁹ Johannes... March interlineat.

¹⁰ de voluntate... ville interlineat.

¹¹ tam... juribus interlineat.

¹² componere interlineat damunt de transfere.

¹³ A continuació ratllat super predicta questione dicta.

¹⁴ inter eos interlineat, damunt de sup, ratllat.

¹⁵ aut Johanem... ipsius interlineat.

¹⁶ A continuació dues línies ratllades.

¹⁷ A continuació ratllat ut supra iam dicem.

¹⁸ ut superius jamdictum est interlineat.

¹⁹ A continuació ratllat usque.

²⁰ sancti Michaelis mensis setembris, interlineat damunt de sanctorum Petri et Ffelicis mensis augusti, ratllat.

²¹ A continuació ratllat scilicet de dicto festo ad.

²² A continuació ratllat disco.

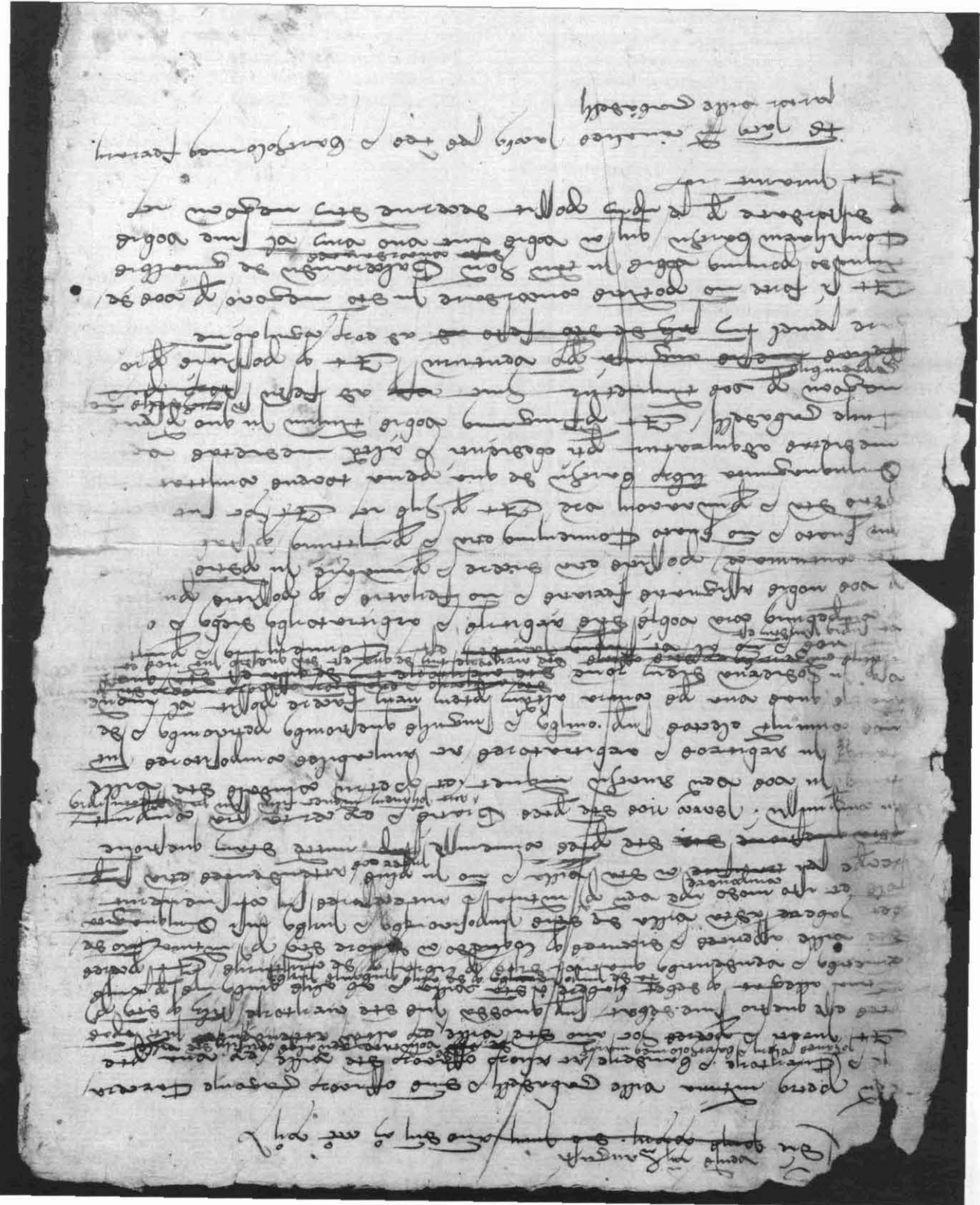
²³ Per ratllat.

²⁴ A continuació ratllat Mar.

²⁵ A continuació ratllat Petrus.

²⁶ Bartholomeum Prats interlineat damunt de Petrus Sibiula, ratllat.

²⁷ qui... parcium interlineat.

dicte ville super illa questione que est inter eos, ratione alicuius juris²⁸ sagonie sue et cetera, ut in alio compromisso est sub pena L librarum et cetera.²⁹ Et quod possint ipsum³⁰ determinare huic ad festum Pasche Resurrectionis Domini proxime venturum et quod possint ipsum prorogare semel ad eorum bonam cognitionem et cetera. Et casu discordie in tertium honorabilem Galcerandum de Gualbis, procuratorem generalem dicte ville, qui cum ipsis aut uno ipsorum discordante vel discordantibus possit ipsum negocium determinare et cetera.

Testes Arnaldus de Cadafalch et Petrus Ramon, ville Sabadelli

Item, die sabbati XXXI^a die marcii anno predicto, fuit prorogatum dictum compromissum per dictos arbitros huic ad festum Pentecostem proxime venturum. Presentes testes Arnaldo [de Cada]falch et Ffrancisco de Cadafalch.

Item, die jovis XVII^a die madii anno predicto, fuit prorogatum dictum compromissum per dictos [...] arbitros huic ad festum Nativitate Domini proxime venturum et hoc de voluntate [...], presentibus testibus Johannes de Bellvis et Guillelmo Prats, ville Calidarum.

[Item], [XXVI]^a die decembris anno predicto, fuit prorogatum dictum compromissum per dictos compromissarios [de] [...]. Presentes testes venerabile Hugueto de Raquesen, domicello, et Petro Sola, ville Sabadelli, et presente dicti [...].

Ara ojats, que us fa hom a sseber a tuyt generalment, de part del senyor balle,³¹ a ordinació dels honorables consellers de Barchinona que³² tot-hom,³³ strany ni privat, de qualsevol ley, stament o condició sia, no gos portar negunes armes offensives ne deffensives dins la vila de Sabadell sinó ten solament daga o coltell qui haja dos palms de cana de fèria, e no pus. E qui contrafarà, perda les dites armes e sia incorregut en pena de³⁴ LX sous.

Ítem, que tot hostaler et ostalera de³⁵ la dita vila sia tengut de denunciar la dita ordinació a les dites hostes qui posaran en casa lur, sots³⁶ pena de XX sous.

11f. 2x11 Die dominica XXVIII^a die octobris anno Domini M^o CCCC^o XIII°.

Sit omnibus notum quod nos, Petrus Comdals et Johannes Marqueti et Guillelmus Ramonell, jurati, Guillelmus Salom, major dierum, Bartholomeus Prat, Ffranciscus Colomer, major dierum, Arnaldus de Cadafalch,³⁷ Petrus Argimir, Anthonius Asa, Bartholomeus Lonch et Raymundus Peret, proceres³⁸ hoc anno ville Sabadelli, confitemur et recognoscimus vobis Jacobo Canalies, clavario eiusdem ville anno proxime preterito qui finivit in festo sanctorum Petri et Ffelicis mensis augusti proxime preteriti, quod venistis nobiscum ad bo[num verum] justum, rectum et legalem compotum et racionem de et super omnibus et singulis peccunie quantitativibus quas vos, nomine³⁹ universitatis dicte ville, ut clavarius predictus, recepistis, reexistis, tenuistis et administrastis nomine predicti quovis modo usque in hunc presentem diem. Et facto justo, recto et legali compoto et racione inter nos, nomine dicte universitatis, et vos, ut clavarius predictus, semel, bis, ter et pluries inter nos examinato. Et cohacatis, datis cum receptis per vos factis, nomine predicto, fuit et est repertum et rei veritas sic se habet quod soluto vobis salario vestro, racione dicte clavarie, vobis dari promisso est certum quod nichil⁴⁰ restat per vos, nobis seu dicte universitatis ad reffundendum seu tornandum de quantitativibus predictis quas vos, nomine dicte universitatis, recepistis et administrastis quacumque racione seu causa. Et ideo renunciando excepcioni predicta compoti per vos, nomine dicte universitatis, non redditi seu non auditi vel non bene examinati et doli mali atque infrascriptam accioni et legi sive juri dicenti quod propter errorem cauculi compotum retractetur et omni alii juri racioni et consuetudini contra hec repugnantibus, ffacimus vobis, nominibus nostris

²⁸ A continuació ratllat *sagone*.

²⁹ A continuació repetit *et cetera*.

³⁰ A continuació ratllat *proroga*.

³¹ A continuació ratllat *de la vila de Sabadell*.

³² A continuació ratllat *null*.

³³ A continuació ratllat *ne nulla persona*.

³⁴ A continuació ratllat *XX sous*.

³⁵ *de la dita vila* interlineat.

³⁶ A continuació ratllat *la dita*.

³⁷ A continuació ratllat *Bernardus Miret*.

³⁸ *proceres hoc anno* interlineat *damunt de probomines dicte*, ratllat.

³⁹ A continuació ratllat *dicte*.

⁴⁰ A continuació ratllat *nesi*.

*propriis et nomine dicte universitatis et eius singularium, de predictis omnibus et singulis per vos, nomine predicto, factis et gestis sive administratis, et de omni accione, questione, petitione et demanda quam seu quas nos, nomine dicte universitatis seu dicta universitas et eius singulares, facere, proponere, se movere posset seu posse[nt] contra vos et bona vestra et vestrorum quacumque racione seu causa bonum et⁴¹ perpetuum finem diffinicionem et pactum de ulterius non petendo et de non agendo sicut melius dici potest et intelligi ad vestrum vestrorumque salvamentum et bonum intellectum. Convenientes et promittentes vobis quod vos nec vestri per nos nec per alios juratos seu proceres dicte ville possitis pro predictis ullo modo conveniri nec (...)*⁴²

//f. 2 v//

Dissapte, a XIII del mes d'octubre, l'any MCCCCXIII.

En Guillemó Salom, Bernat Canut e Barthomeu Prat, jurats l'any proppassat qui finí lo jorn de sent Miquel proppassat, ab los prohòmens del dit any matex, e ab consentiment de la cort, elegiren en jurats novells del any present e sdevenidor, qui comensa a la dita festa proppassada e finirà a la altre festa propvinent, axí com és acostumat de fer cada any, ço és: en Pere Comdals, Johan Merquet, Guillem de Ramonell, jurats; los quals jurats de nou elegits juraren devant la cort que ells bé e leyalment usaran de la dita juraduria segons lur bon viarés a profit de la dita vila, percassant en aquella tot profit e squivant tot dampnatge, tota parcialitat, amor, favor et ranchor apart posada, segons que és acostumat de fer cascun any en la dita vila.

E los quals jurats de nou elegits, de volentat de la dita cort, elegiren de nou, axí com és acostumat de fer cada (a)ny en la dita vila, XII prohòmens de consell, ço és: en Guillemó Salom, major de dies, Barthomeu Lonch, Guillem Huyastrell, major de dies, Barthomeu Prat, Jacma Canalies,

Ramon Peret, Pere Argimir, menor de dies, Ffrancesch Colomer, major de dies, Anthoni Cisa, menor de dies, Jacma Gomar, Arnau de Cadafalch, Pere Stopera. Los quals pròmens juraren que bé e leyalment aconsellaran los dits jurats en ço quells demanaran a profit de la dita vila, segons lur bon viarés, tota parcialitat, favor, etcètera *ut supra in aliis*.

//f. 3r//

Die dominica, XI^a mensis aprilis anno a Nativitate Domini M^o CCCC^o XL quinto.

Convocat Consell General en l'esgleya de Sabadell, ab repicament de senys e so de nafil, axí com és acostumat, sobre I readelma o setmanas qual serà pus profitós a la vila a pagar C lliures qui són degudes al clavari de la vila de Sabadell. E, per ço, com n'i ha partide⁴³ qui de entenció de fer⁴⁴ readelme, e fer aquell són los següents, deintenció de readelma ab⁴⁵ reatall, e altres que's fassen setmanes, són possats per orda devall, axí com se segueixen; lo qual Consell e repicament e crida s'és tot fet de licència,⁴⁶ volentat e consentiment del honorat n'Asteva Poal, batle de Sabadell.

Los⁴⁷ qui volen readelme són aquests: primerament, o de intenció en Guillemó Salom, jurat en cap de la dita vila que sia fet I readelma l'any present de pa e de vi, e d'açò qui és acostumat.

Ítem, en Bernat Lonch, jurat, de la sua intenció del dit Salom. Ítem, en Johan Serra és de la dita intenció ab retay detràs. Ítem, l'onrat en Serra, axí matex. Ítem, l'onrat en Ramon Martina, axí matex. Ítem, l'onrat en Bernat Roura, axí matex. Ítem, en Pere Ses Tries, axí matex. Ítem, en Pere Pascual, ferrer,⁴⁸ axí matex. Ítem, en Pere Ffeu, axí matex. Ítem, en Bernat Soler, axí matex. Ítem, en Johan Ferrer, axí matex, ab reatay. Ítem, en Pere Colomer, axí matex. Ítem, en Matheu Selm, axí matex. Ítem, en Ffrancoy Cisa, axí matex. Ítem, en Banyalocha, axí matex. Ítem, en Berenguer Argimir, axí matex. Ítem, en Salvador Cabanyes. Ítem,

⁴¹ A continuació ratllat *prop*.

⁴² El text és inacabat.

⁴³ *partide qui* interlineat.

⁴⁴ *fer* interlineat, damunt de *pagar*, ratllat.

⁴⁵ *ab reatall... segueixen* interlineat damunt de *e altres de*

set setmanes ratllat.

⁴⁶ *licència, volentat*, interlineat.

⁴⁷ *los qui volen* interlineat damunt de del ratllat.

⁴⁸ *ferrer* interlineat.

en Pere Guamir, axí matex. //f. 3v// Ítem, en Jacma Roura, axí matex. Ítem, en Pere Argimir, ídem. Ítem, en Raphael Pèlechs, axí matex. Ítem, n'Anthoni Cases, ídem. Ítem, en Pere Guillem, ídem. Ítem, n'Anthoni Oranell, ídem. Ítem, en Berenguer Degamet, ídem. Ítem, en Bernat Duran, readelma. Ítem, en Jacme Guasch, ídem. Ítem, en Ffrancesch Pons. Ítem, n'Anthoni Solvany, menor. Ítem, en Torrella, readelma. Ítem, en Johan Ferrux, readelma. Ítem, en Jacma Gomar. Ítem, en Ramon Dalmau, readelma. Ítem, en Lorens Perer, readelma. Ítem, Pere Juliana, ídem. Ítem, en Johan Torra, ídem. Ítem, en Jacme Riera, àlias Gomar. Ítem, en Johan Gorina, traginer, readelma. Ítem, n'Anthoni Parets, ídem. Ítem, en Bernat Ramon. Ítem, en Gabriel Dalmau. Ítem, en Berenguer Prat, readelma. Ítem, en Johan Serra des Castell, àlias⁴⁹ Rovira, readelma. Ítem, en Guillem Mimó des Castell, readelma. Ítem, n'Arnau Soler, readelma. Ítem, en Pere Isern, ídem, readelma. Ítem, en Raphael Ferreres, readelma.

//f. 4r//

De les setmanes, són los següents:⁵⁰ Ítem, n'Anthoni Solvany, ballester, axí matex.⁵¹ Ítem, en Berenguer Bonet, setmanes. Ítem, n'Anthon Vidal, setmanes. Ítem, en Berenguer Pereyó, setmanes. Ítem, n'Anthoni Prat, àlias Citiar, setmanes. Ítem, en Pere Masseguer, setmanes. Ítem, en Pere Cases, setmanes. Ítem, en⁵² Johan Magraner, setmanes. Ítem, en Cadamada, setmanes. Ítem, en Pere Soler, setmanes. Ítem, en Johan Gorina, major, ídem. Ítem, en Johan Mercet. Ítem,⁵³ n'Andreu Orts. Ítem, Enthoni Cadavall, setmane. Ítem, en Margarit Riffós. Ítem, en Payàs, setmanes. Ítem, Enthoni Padrós del Terma, setmanes. Ítem, Narcís ses Oliveres, del mas Castellar, setmanes. Ítem, en Ffaliu Serra, del mas Mercet, setmanes.

//f. 4v//

E feta o presa la dita intenció dels demunt nomenats, de continent lo dit honrat balle, a

raquesta dels dits honrats jurats e prohòmens, féu fer una crida en la plassa de Sabadell per en Guillem Soler, saig de la dita vila, en la forma següent:

Ara ojats, que-us fa hom a sseber per manament dels senyors que neguna persona stranya ni privada no gos dir res contra la ordinació del readelma que los jurats han ordonat, ni moura baralla ni rancor sots pena de X lliures.

//f. 5r//

Die lune secunda mensis junii anno a Nativitate Domini M^o CCCC^o XL° nono.

En nom de Déu. Capítols fets e ordinats per los jurats e prohòmens de Sabadell en ple Consell General tengut en la sgleya de Sabadell sobre mig readelma ab reatayll en servitut de una botiga qui's vol principar en la vila de Sabadell. En lo qual Consell foren los jurats e prohòmens del dit any, ab volentat del honrat en Johan⁵⁴ Prat, balle de Sabadell, aquí present, e l'onrat en Ffrancesch Sunyer, present, e ab volentat dels honrats en n'Uguet de Serrià, donzell, e del honrat en Ramon Martina, absents. E, aquí presents, n'Arnau Soler, Pere Colomer, Johan Serra, Barthomeu Lonch, Guillem Solà, Johan Magraner, Salvador Argimir, Ramon Dalmau, Anthoni Oranell, Raphael Bruch, Anthoni Parets, Pere Juliana, Arnau Juliana, Anthoni Bages,⁵⁵ Macià de Vallhonrat, Jacma Guasch, Pere Soler, Johan Mercet, Jacme Cardús, Ffrancoy Pons, Johan Payàs, Loís sa Móra, Pere Cases, Raphael Ferreres, Bernat Ramon, Ffrancoy Cise, Gabriel Ramonell.

Ítem, après, los demunt dits elegiren tres hòmens, ço és, I per la mà major, en Johan Fferrer, e altre per la mà migana, en Johan Serra, e altre de la mà manor, en Barthomeu Argimir. Los quals tres hòmens⁵⁶ hagen poder de tatxar los majors e migans e menós, segons lus consciències, fins en cantitat de doents florins per via de préstech.

⁴⁹ àlias *Rovira* interlineat damunt de *des Castell*.

⁵⁰ A continuació ratllat, *Ítem, en Berenguer Argimir dix que més valian setmanes que no readelma*.

⁵¹ A continuació ratllat *Ítem, ax en Ffrancoy Cisa, axí matex*.

⁵² A continuació ratllat *Pere*.

⁵³ A continuació ratllat *en Pere*.

⁵⁴ A continuació ratllat *pro*.

⁵⁵ A continuació ratllat *Barthomeu Deu*.

⁵⁶ *hòmens* interlineat.

⁵⁷ A continuació ratllat *fer als*.

⁵⁷ A continuació ratllat *fer als*.

Ítem més, que los dits tres hòmens elegits hagen poder de⁵⁷ haver los dits doents florins en altre manera si la demuntdita manera de tatxar veyan que no fos fahedor. E açò hagen a ffer per tot lo present mes de juny.

//f. 6v//⁵⁸

[A]quests següents són los qui han promès de prestar I any a la vila:

Primo, en Bernat Roura, XX florins;
[...], en Pere Pascual, ferrer, X florins;
[S]alva<va>dor Argimit, X florins;
[Jo]han Serra, X florins;
[Joh]an Ferrer, X florins;
[Berna]t Soler, X florins;
[Pere] Colomer, X florins;
[R]amon Dalmau, X florins;
Guillem Salom, V florins;
Johan Prat, V florins;
Raphael Ferreres, III florins;
Raphael Bruch, III florins;
Barthomeu Lonch, V florins;
Gabriel Ramonel, III florins;
Ffrancoy Cisa, II florins;
Johan Maganés, II florins;
Anthoni Parets, I florí;
Ffrancoy Pons, I florí;
Anthoni Orenell, I florí;
Johan Moles, I florí;
Loís sa Móra, I florí;
Jacme Guasch, mig florí.

//f. 7r//

Ítem, diluns primer die de setembre del any MCCCC° XLVIII°^o, fou ordonat per los jurats e prohòmens de Sabadell, ab volentat de la cort, que lo flaquer meta en la doblera de pa cuyt XII onzes.

E, de continent, fou intimat an Bruch, flaquer, que meta en la doblera del pa cuyt dotza onzes, e açò li fou intimat per lo dit honrat balle.

⁵⁸ Els folis 5v i 6r són en blanc.

⁵⁹ A continuació ratllat *dita*.

⁶⁰ *de la dita vila* interlineat.

⁶¹ *a-n Johan Ferrer, hostaler de la dita vila*, interlineat.

⁶² *cresta del revall* interlineat damunt de *la sua propietat* ratllat.

Die martis, prima novembris anno M° CCCC° LVII. Foren avenguts los honrats en Barthomeu Lonch e Bernat Duran ab mi Pere Stornell, notari, que'm dónan per mos traballs lo present any trenta e sinch solidos.

//f. 7v//

Guillem, Johan Ferrer, Pere Ffeu, Lorens Perer, boter, Steva Poal, Bernat de Cadamada, Barthomeu Deganet, Arnau Cisa, Johan Torra, Antich de Masferrer, Anthoni Oranell e Pere Pascual, ferrer.

Los quals pròmens, novellament elets, juraren que bé e leyalment consellaran los dits jurats novellament elets en tot ço que'ls demanaran, en tot bé segons lurs bones consciències, tota utilitat e profit a la dita vila aplicant e lunnyant e squivant de aquella tot oy e ranchor e mala volentat a part posada.

Die dominica XXIII^a mensis ffebroarii anno a Nativitate Domini M° CCCC° XL nono.

Los honrats en Bernat Roura, Anthoni Solvany, ballester, e en Barthomeu Argimit, jurats de la⁵⁹ vila de Sabadell, ab los prohòmens de la dita vila, ab volentat de la cort de⁶⁰ la dita vila, en ple consell, donaren licència e ple poder an⁶¹ Johan Ferrer, hostaler de la dita vila, no perjudicant en res dret de la dita vila, que puscha fer en cresta⁶² del revall, qui és entre lo portal de Granullers e de Barchinona, que puscha fer pou e mina per pendra l'aygua del vall. E que'n pugua fer a totes ses voluntats de la dita aygua.

Ítem més, li donaren licència, ab volentat de la cort, que pugua pendra tot[a] la cresta del reavall e mesclar-la ab lo seu camp, no perjudicant [e]n res lo camí públich.

Testes, Anthoni de Cadavall et Petrus Mas, barberius, ville Sabadelli.

⁶³ Els fulls transcrits a continuació completan la transcripció de 1948 del primer llibre d'Acords, començant el 1449, que hem esmentat. Els textos en lletra menuda corresponen als acords incomplets transcrits a l'edició de la FBC, que eren necessaris per a donar sentit als textos.

En⁶³ nom de Déu. Capítols fets e ordonats per los jurats e prohòmens de Sabadell en ple Consell tengut en l'ospital de la dita vila, los quals jurats e prohòmens són los següents, ço és: en Berenguer de Banyalocha, Barthomeu Lonch e Raphael Pèlechs, jurats; prohòmens, en Guillem Solà, Matia de Vallhonrat, Johan Serra, Pere Solvany, Pere Ses Tries, Antoni Vidal, Antoni⁶⁴ Riffós, Arnau Soler, Andreu Sacalm, sobre les coses següents:

Primerament ha determenat lo dit Consell que en Johan Serra, en Johan Ferrer e n'Anthoni Riffós, arrendadors del mig readelma a ells vanut per la vila en lo present any, volen tots ensemps que los dits arrendadors tengan e manegen los preus dels arrendaments demunt dits d'ací a per tot lo mes de maig primer vinent. E que, lavòs, dins spay del dit mes de maig ells⁶⁵ daran e deliuraran los preus del dit arrendament, qui són setantasingh liures, sens tota dilació e excusació etcètera. *Et pro hiis et cetera*, ço és, que cascú s'i oblica per lo tot. *Et renunciando et cetera. Et jurarunt et cetera.* Retén-se emperò lo dit Consell que si per ventura a ells era ben vist que per utilitat e proffit de la dita vila, a la vila ésser necessari que los dits arrendadors haguessen a donar e pagar tota la dita⁶⁶ quantitat per ells deguda, per so que s'és tayat, no perjudicant en res la primera⁶⁷ seguretad ja per ells prestada. E tot açò han fermat e jurat sots⁶⁸ obligació de lus béns los dits arrendadors, *ut supra*.

Testimonis, Johan Magraner e Anthoni Cases, de la dita vila.

Digmenge, segon die de noembre del any demunt dit.

Los dits jurats e prohòmens, ab voluntat de la cort, elegiren en depositari de la cort e de la vila de Sabadell en Johan Ferrer, hostaler de la dita vila, qui aquell tenga e haja a gordar e tenir a son càrrech tots quants diners vinguen en depòsit de la cort, ab tal condició que lo dit Johan Ferrer haja per son salari dos diners per liura per cascun depòsit, e que aquell haja ffer scriura en lo libre de la

cort. Lo qual offici de depositari li⁶⁹ comanen los dits jurats e pròmens I any primer vinent qui comensa a córrer lo jorn *//canvi de foli//* de la festa de mossèn sent Miquel proppassat, antro al altre festa de mossèn sent Miquel del mes de setembre primer vinent. Lo qual Johan Ferrer accepta lo dit offici de depositari de bon grat, e convé e promet de gordar e tornar aquell com raquest ne serà, sens tota dilació etcètera. E de açò dóna per fermanses en Guillem Salom, en Barthomeu Lonch e n'Anthoni Riffós, de la dita vila. *Ad hec nos, dictus Guillelmus Salom, Bartholomeus Lonch et Anthonius Riffos, suscipientes, sponte hanc ffideiussionem convenimus et promittimus cum dicto principali nostro et sine eo teneri ad predicta et cetera. Et pro hiis et cetera. Renunciando et cetera. Et jurarunt omnes et cetera.*

Testes Petrus Massaguer et Jacobus Cardus.

Ítem, digmenge, a XXX de noembre del any demunt dit, los dits jurats feran alberà an Johan Ferrer de aquells XL sous que'ls donà per forsa e per destret de cort del preu d'equell deuma que ha comprat de la heretat d'en Togores. Los quals XL sous eran deguts a la vila per⁷⁰ VIII setmanes que la dita heretat devia a la vila, a rahó de V sous per setmana, qui levan los dits XXXX sous.

//Canvi de foli//

Diluns, primer dia de deembre del any demunt dit MCCCCXXXX nou.

Los dits honrats jurats e prohòmens del dit any de la vila [de] Sabadell, ab alguns altres de la vila appellats, ço és, en Guillem Salom, Bernat Soler, Pere Pascual, Anthoni Solvany, ballester, [...] Ffeu, Johan Magraner, Berenguer Argimir, Berenguer Prat e Johan Fer[rer]. E tots los demunt nomenats, ajustats dins una cambra del alberch d'en Johan Fferrer, ab volentat de la cort, feran reatay del mig readelma qui sic és levat an aquells a qui no han bastat VIII setmanes que han tayades. E, per ço, co[m] lo dit mig readelma⁷¹ del honrat

⁶⁴ A continuació ratllat, *Vidal*.

⁶⁵ *ells* interlineat.

⁶⁶ A continuació ratllat *quod*.

⁶⁷ A continuació ratllat *segula*.

⁶⁸ *sots obligació de lus béns* interlineat.

⁶⁹ A continuació ratllat *dur per un any solam*.

⁷⁰ A continuació ratllat *se*.

⁷¹ A continuació ratllat *no ha bastat*.

n'Uguet de Serrià e del honrat en Ramon Martina no han bastat a les dites VIII setmanes, és-los stat dit per los dit jurats qu[e] pagassen lo dit reatay; e no!u han volgut fer ni ho volen f[er]; és stat ordonat per los dits jurats e prohòmens, ab volent[at] de la cort, que sia feta empara general, ab veu de crida, que to[t]hom qui!ls fasse censos ni los dega res, que ho tengan pe[r] emparat a instància de la vila.

Ítem, digmenge, a IIII de janer del any MCCCCL, los jurats demunt dits digueren a mi, notari de Sabadell, que⁷² aparagués que mossèn lo rector⁷³ e en Johan Staper, frare seu, e tots lurs valedors de una part, e en Johan Serra, de la dita vila e⁷⁴ sos valedors de la altre part,⁷⁵ donaren la fe als dits jurats d'ecí a madona santa Maria de setembra primer⁷⁶ vinent ab X dies de tinences que no!s faran mal ni dampnatge dins lo dit temps, corrents tostemps los dits X dies antro que sia retuda. E si cas serà que la⁷⁷ vullan retra, que la hagen a retre als jurats quis-qui sien. Són testimonis Berenguer Argimir, Pere Solvany e Anthoni Vidal e Pere Feu, de la dita vila.

//Canvi de foli//

Diluns, segon die de febrer del any MCCCCL. De voluntat [de l'h]onrat balle, los⁷⁸ jurats e prohòmens de Sabadell abreugaren la doblera al flaquer en Ra[pha]el Bruch, de la dita vila,⁷⁹ de miga onza, que axí con [m]etia XII onzas de pa cuyt, que'n meta ara⁸⁰ XI onzas e miga de pa cuyt.

Die martis, XVII^a mensis ffebroarii anno a Nativitate Domini millesimo quadingentesimo quinquagesimo.

L'onrat en Johan Prat, balle de Sabadell, fféu remissió general a la universitat de la vila de Sabadell e als singulars d'aquella de tots bans, manaments, emparas, manleutes, trencats e trencades e scriptures de terços, e de tots altres excessos, exceptats tots crims a hon hage enquesta o enquestas

precedents; e exceptats dels crims e de homeys e de furts; e exceptats que no sien bares ni traydors, ni trencadors de camins, ni sodomites, ni falsadors de moneda, e que no sien cometadors de crims de lesa magestat, etcètera.

Ítem, ne excepta lo dit honrat de la dita remissió tots aquells qui li posaran⁸¹ o li faran protests a la taula que ha a tenir per lo trienni prop passat qui fenex lo dit die, que és lo jorn de Carnestoltes, etcètera.

Testimonis mossèn lo rector e mossèn Johan Selm, preveres de Sabadell.

//Canvi de foli//

Die lune, XIII^a aprilis anno Domini M^o CCCC^o quinquagesimo.

En⁸² Ramon Parets,⁸³ de la vila de Sabadell, de una part, e en Johan de Tholosa, ferrer, habitador de la dita vila, de la altre part, ferman treva o seguretada duradora entre ells del dia present a I any primervinent, ab X dies de tinences. Los quals X dies de tinences après passat lo terme de I any duran tostemps antro que sia retuda. E après que sia retuda, altres X dies d'escorrimient. La qual treva se haja a retra personalment, cos a cos, en poder del balle de Sabadell, dins la dita vila, etcètera. *Et prohibis et cetera. Et renunciando et cetera. Et jurarunt et cetera.* E per deffalliment de balle o d'official,⁸⁴ que no ha en Sabadell, que'n presten homanatge en poder dels honrats en Berenguer de Banyalocha, Barthomeu Lonch e Raphael Pèlechs, jurats l'any present de la dita vila. Ab tal condició que tota ora e quant hic haja balle o official en la dita vila, que ab aquella virtut los dits jurats los puschan retre al dit official o balla.

Ítem se emprenen les dites parts que dins X dies primers vinents hagen fermat tots los demunt anomenats para e fill.

⁷² que aparagués interlineat.

⁷³ A continuació ratllat de una part.

⁷⁴ e sos valedors interlineat.

⁷⁵ part interlineat damunt de prom ratllat.

⁷⁶ primer vinent interlineat damunt de ad ratllat.

⁷⁷ A continuació ratllat ret.

⁷⁸ los jurats... de Sabadell interlineat.

⁷⁹ A continuació ratllat que axí.

⁸⁰ A continuació ratllat on.

⁸¹ A continuació ratllat pro.

⁸² en interlineat damunt de Anthoni Perets, ratllat.

⁸³ A continuació ratllat e Pere Perets, fills del dit Anthoni Perets.

⁸⁴ A continuació ratllat que presten.

Testimonis, mossèn n'Anthoni Staper, rector de Sabadell, l'onrat n'Uguet de Serrià, donzell, en Bernat Roura e en Pere Colomer, tots de la dita vila.

Ítem, d'altre part, los dits honrats jurats a prechs de bones persones remetèn a les dites parts totes qüestions e debats e greuges qui sien stats entre ells antro al dia de vuy.

Die veneris, XXII^a mensis madii anno predicto M^o CCCC^o L^o.

Los dits honrats jurats, per bé e proffit de la cosa pública, han ordonat en bander e gordià, axí en les honós del terme de Terraça qui sien dels hòmens de Sabadell, com en les honós del terma de Saba- //canvi de pàgina//<ba>dell, en Bernat Ramon, de la dita vila de Sabadell aquí present, d'eci⁸⁵ a la festa de Tots Sants primer vinent, qui de bon grat accepta lo dit gardianatge e banderia. E convé e promet als dits honrats jurats aquí presents que ell bé e leyalment usarà dels dits officis d'equi⁸⁶ a la dita festa de Tots Sants primer vinent. E que no starà per por ni per amor ni per favor de negú. E que denunciarà cascun jorn los bans que trobats haurà al scrivà de la cort de Sabadell, segons les ordinacions dels bans qui són en la dita cort. E açò ha promès e jurat sots obligació de sos béns.

Testimonis los dits jurats matexs e en Guillem Salom e (...)⁸⁷

E prestada la dita seguretad, fou tentost denuciat⁸⁸ al poble, ab veu de crida ab trompeta, per los lochs acostumats de la dita vila, per en Johan, sclau e catiu d'en Pere Colomer, de la dita vila.

Die Martis, XI^a augusti anno predicto.

Los honrats jurats de Sabadell perlongaren, sens perjudici de la universitat e de les seguretats per los dejússcrits fetes, perlongaren en Johan Serra, en Johan Ferrer e Anthoni Riffós dels diners que han assegurats a la vila que d'eci a la festa de madona santa Maria de setembre primer vinent hauran pagat tot ço e quant degan a la vila.

Die dominica, VIII^a anno predicto M^o CCC^o L^o.

⁸⁵ d'eci...primer vinent interlineat.

⁸⁶ d'equi... primer vinent interlineat.

Ara ojats, que!us fa hom a sseber per menament dels senyors que han ordonat los honorables jurats e prohòmens de Sabadell, ab voluntat de la còrt, que neguna persona stranya ni privada no gos jugar a negun joch dins la vila ni [] terma de Sabadell sots bant de X sous, e qui pagar nolls p[uga], que haja star en la presó X jorns dejunant pa e aygua.

ANNEX

Traducció interpretativa dels acords redactats en llatí.

Divendres, a 12 agost 1412.

El venerable Pere Martina, de la vila de Sabadell, responsable dels càrrecs de la saionia, la carcelleria, la corredoria i la bandereria, així com de tots els oficis d'aquesta vila, d'una part; i Joan Soler i Bartomeu Marc, jurats aquest any de la dita vila, de part del Consell General de Sabadell, de l'altra part. Atenent entre ambdues parts la qüestió o debat sobre el dret de la corredoria, és dir, que el dit Pere Martina al·lega que creu que ha de percebre, dels drets que recapta la vila de l'ofici de la corredoria, la raó de 4 diners per lliura, mentre que els pròcers de Sabadell consideren que, tant el dit Pere Martina com els seus antecessors, havien acordat percebre la raó de 50 sous per aquest càrrec. S'acorda resoldre la qüestió en compromís, i per aquesta raó es nomenen com a àrbitres Antic Marquet, o Joan Marquet, fill seu, en cas que el primer no pugui, i Pere Comdals. Per tant, ambdues parts convenen, prometen i accepten l'arbitratge d'aquells. Es convé alhora que si no es manté l'acord, que s'hagin de pagar 50 lliures de Barcelona, la meitat de les quals les pagarà la part obedient i l'altra meitat la cort de Sabadell. També convenen que la data final per a dit negoci serà la festa de sant Miquel de setembre propinent, amb la possibilitat de prorrogar-lo. En cas que continuï el desacord, es posarà el cas sota el discerniment de Galceran de Gualba, conseller de Barcelona.

Testimonis Jaume Canals, Jaume ses Tries i Bartomeu Ferrer, sastre, de la vila de Sabadell.

⁸⁷ El text és inacabat.

⁸⁸ A continuació ratllat ab.

Dijous, a 22 febrer 1414.

Guillem d'Om, Bernat Canut i Bartomeu Prat, jurats de la vila de Sabadell, d'una part i el venerable Pere Martina de l'altra, han firmat un compromís. De part de Pere Martina ha signat Antic Marquet, i per part de la vila de Sabadell ha signat Bartomeu Prats, elegit procurador en el lloc de Pere Sibiula, en aquella qüestió que hi ha entre ells, en raó del dret de la saionia. Aquest compromís se signa sota pena de 50 lliures per a qui el transgredeixi. S'estableix que la propera festa de la Pasqua de Resurrecció del senyor propvinent es prorrogarà el compromís si s'escau. En cas de discòrdia, Guerau de Gualba, procurador general de la vila, prendrà una determinació en dit negoci.

Testimonis Arnau de Cadafalch i Pere Ramon, de la vila de Sabadell.

Dissabte, a 21 març 1414.

Es prorroga el dit compromís per part de dits àrbitres fins la propera festa de Pentacosta. Presents com a testimonis Arnau de Cadafalch i Francesc de Cadafalch.

Dijous, a 17 maig 1414.

Es prorroga el dit compromís per part de dits

àrbitres fins la propera festa de Nadal. Presents per testimonis Joan de Bellvís i Guillem Prats, de la vila de Caldes.

[26] desembre, 1414.

Es prorroga el dit compromís entre dits compromissaris. Presents per testimonis el venerable Huguet de Requesens, donzell, i Pere Solà de la vila de Sabadell.

Diumenge, a 28 octubre 1414.

Sigui notori a tothom que nosaltres Pere Comdals, Joan Marquet i Guillem Ramonell, jurats, Guillem Salom, major de dies, Barthomeu Prat, Francesc Colomer, major de dies, Arnau de Cadafalch, Pere Argemí, Antoni Asa, Bartomeu Llonch i Ramon Peret, pròcers aquest any de la vila de Sabadell, confirmem i reconeixem Jaume Canals, clavari de la mateixa vila l'any proppassat, que s'acabava a la festa de sant Pere i sant Feliu, mes d'agost proppassat, que vingué amb els comptes, recte i legalment comptats, dels diners que ell, en nom de la universitat de la vila i com a clavari, va rebre i administrar. Es reconeix que Jaume Canals ha percebut el sou que li pertoca pel dit càrrec de clavari i que els comptes són plenament correctes.